

THE
NIGHT SEDER
BAIS MEDRASH
TAILORED TO FIT YOUR SCHEDULE AND YOUR NEEDS

Week 8

Tzedakah and Maaser Kesafim

How should I prioritize my Tzedaka giving?

May a shul accept donations from non-observant jews?

קדימה
שו"ע רנ"א

קבלת צדקה מעכו"ם
סנהדרין כ"ו ע"ב
שו"ע יו"ד רנ"ד א
בבא בתרא י ע"ב
דרישה רנ"ד א', טז, ערוך השלחן רנ"ד
ג', חסד לאברהם

A program funded solely by the Night Seder Bais Medrash
Please contact us for sponsorship opportunities

לז"נ שלום פנחס בן מרדכי אליעזר ע"ה

לז"נ ויצא בת ר' שמואל זאב ע"ה



[illegible]

בזה משיחאשט ענדיר: (ד) חייב להקדים להאיל בו, פ"ל: (ו) יובח ויפשיטום בו, רש"י הקשה על זה וחימה הלא מסקינ סוף פ' קמא דמגילה גדולה תלמוד חורס יואר מהלאה נפשו עב"ל. ואין כאן קשיא דוראי אין לך דבר שמוד בפני פיקוח נפש אלא דהא

יהו הכניס ויחזיקו ומושב להשתמש בהם משתמשים בעדים
החשש לו לנדרה: יא שבו לשאול בון ב' והא דהן בסוף
ועזיבה האים קדם לאשה להחיות ולכבוש אבידה והאשה קודמת לאים
במזה ב' לרר לומר דלחיות חייבו להאילם אם הם עוזבים בנהר

[illegible]

ברכי יוסף
 (ש"ס סוף י"א) רבי שמואל
 סעגער וז"ל. משום דרדי נש
 בצורת וז"ל. כל מ"ן נבי
 ממוס היסטורי תחבולו מ"ס
 תחבולו היסטורי תחבולו מ"ס
 סגידו לא רחמי סגידו מ"ס
 מ"ן כח א"ן כחוס ס"ס דהא
 א"ר סיני כשחלל קצות
 ארזי ואליו נש"ל חתום
 יוסף כעב ס"ל לחי כ"י מוס
 להחיות דרכי וז"ל חזון עזר
 ס"ל וזכר עזר דהיסטורי
 מיכ"ל סגידו תחל:

גליון מדרש"א
(מסוף י"ג) צבור שערימין.
כפול בש"ע א"ח סימן ג'ג
פתיח כ"ד :

ז (ה) [יג] יחייב להקדים להאכיל הרעב מלכמות הערום :

ח (ד') איש ואשה יא שבאו לשאול מון
 יב (י) מקרימין אשה לאיש [מז] וכן אם באו
 לשאול כמות וכן אם באו יתום ויתומה לינשא
 מקרימין (י) להשיא היתומה :

ט י' היו לפנינו עניים הרבה ואין בנים לפרנס או לכסות או לפדות את כולם מקדים חבתנו ללוי וג' והלוי לישראל [טז] והישראל לחלל והחלל לשותקי יד והשותקי לאסופי והאסופי לממזר והממזר י' לנתין והנתין לגר והגר לעבד משוחרר בפה דברים אמרים בזמן שהם שוים בחכמה אבל אם היה ממזר ת"ח טו (ח) וכ"ג עם הארץ ממזר תלמיד חכם קדם טז [יז] (ואילו חכם, ט) (י) לכתוב ועם הארץ להחיות ולשם מדר כחבר) כ"י (מירושוט) [יח] י' וכל הגדול בחכמה קדם לחבירו [יט] י' ואם היה אחד מהם רבו או ארבע ארבע עי"פ שיש שם גדול מהם בחכמה רבו י' או אביו (י) שהוא תלמיד חכם קדם לזה שהוא גדול ממנו :

י' מי שבא ואמר האבילוני אין בודקין אחריו אם
הוא רמאי אלא מאכילין אותו מיד היה
ערום ובא ואמר כסוני בודקין אחריו אם הוא
מכסין אותו מיד :

יא [כא] י" רבי שהיה מצמער שנתן פתו לעם הארץ משום ודעו שני בצורת ומה שהיה אוכל עם הארץ יחסר לתלמיד חכם הא לאו הכי חייב להחיותו אבל אם בא לפנינו מת ברעב חייב להחיותו אע"פ שהוא ספק אם יחסר לתלמיד חכם אחר כך :

יב (כב) י' שני עניים שהייתם ליתן צדקה יכול כל א' מהם ליתן צדקה שלו לחבירו
הנה ודוק! צדקה חלל אם הייתם כל אחד קום לנצקה שבערו על איש דבר איש יכולים לתת אחד לחבירו דאם כן
לין כלן קום (בטעות מרדכי ד"ב) :

יג. י" צבור שצריכין לשכור רב ושליח צבור ואין סמוך בידם ליתן לשניהם אם
הוא רב מבזהם ובקי בתוראות וברניים הוא קודם ואם לאו שליח צבור קודם :
הנה (כג.) וחזן למטה הרב שבעיר שמים ש' בקדקד דגמלי הוא לו וגם לפני הסיו חלל יעשו לו סמוך ממקום אחר
(נס זה שם) חלל כל יחיד יוכל לטעות לו ממקדק שלו וזהו דרך כבוד :

יד (כד) יבוללים לשנות אפי' מתלמוד תורה לצורך שלשים פשימים להגמון בכל שנה לפי שהוא הצלת נפשות שאם לא יתפשרו עמו יש כמה עניים שאין להם ליתן (ו) (ב) ויבום ויפשיטום ערומים ;

לדיון שאינו רב למעלה לאחרי שזוהי מן הסודות וגדלה דמה שכתב כאן אביו שהוא חלמיד חכם היינו לומר דבכחא' גוונא קודם אפילו יקרה שגדולו בחכמה מחזיקו לדעונו פדיון נפשות לא בעינו שיהיה שקול כרבו כלעילוי ס' רמ"ב :

[illegible][illegible][illegible][illegible]

בו: זר

מסורת הש"ס
עם הוספות

חנהות הב"ח

גליון הש"ס

תורת אוד השלם

וְאִמְרוּ לוֹ עֲבֹד

ב' השתות דהרס

מקום מעפר

על־הם תביל:

גם זאת מעם

מִפְּרִי מִקְדָּשְׁךָ

יְדֵם תִּשְׁעָה:

ש תעצת יי קי

מִיָּם גִּבּוֹרִים יִמְתָּן

התורה והנבואה

צ"ל ביהו (דק"ס
(רע"י ליחצ) וגלית

ת"י ובדפוס (דק)

גויים בגירסא מכ

כתיב קמ"ל ב"י

נרצח העולם, ולכ

וְיָשָׁב אֶשְׁכֵּל שָׁנָה חֲמִישִׁית

ציון נכבדה חסיד

קלירה תשס"ה י"ש

הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

ר' - כה סנהדרין תלמוד בבלי עמוד מס 3

לי >עוז וה

תלמוד בבלי <עוז והדר> - כה סנהדרין תלמוד בבלי עמוד מס 63הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

שף פאה וזכל לש כבוד רשם ודראב' של תו
 מיזח אסרין אולמי דרשו ב'ל רבא לא חיה' ת
 דאיקח' אסרין [תק] מי שניד' ט'. צנח' א'
 קאי ל' ב'ה'ה'קן יק' ח'ל' ה'ט'ט'פ'א' א'פ' א'
 מ'ט'ט' א'ת ה'ט'ט'מ'ל' ו'א'ן ח'ר'ל' נ' ש'ט'מ'י' א'ל'
 ז'ק'ר'ק' א'ב'ל' ש'ט'ל'ד'ו'ן מ'ט'ט' ד'כ'ר' ש'ל' נ'ט'מ'ל'ת'
 כ'ט'ב'ה' ו'ה'ד'א'י' ש'ט'ט' כ'ט'ב'ח'י' א'פ' ח'ר'ל' ב'ט'מ'י'ס' א'ל'
 מ'ט'ט'מ'ל' א'ט'ט'מ'י' א'ט'ט'מ'י' א'ט'ט'מ'י' א'ט'ט'מ'י' א'ט'ט'מ'י'

דרישה סימן רנ"ד

דרישה

רנ"ד [א] ונותנין לעניי עכרים וכו'. וכתב רש"י בבבא בתרא דאין זה גביית דעת (ר"ל דאנו משנים דעת המלך או השר שנחנו לנו המעות לחלקו לעניים ואסור לגנוב אפילו דעת העכרים) דאינהו נמי ידעי שישראל רגילין לפרנס עניי עכרים עם עניי ישראל ומ"ש רבינו שיתגמל לעניי עכרים בסתר כדי שלא ישמע המלך היינו משום דלמא אין דעת המלך כן שיתגמל לעניי עכרים ומ"מ אין זה גביית דעת הראיל שאין ידוע בודאי שמקפיד דוקא ליתגמל לעניי ישראל: וכתבו התוספות בב"ב דאם מתגדלים דבר מסויים לבית הכנסת נוטלים מהם משום דהוי קרובין (אבל ישראל שהמיר אין מקבלין ממנו דאין מותר מקרב קרוב כן מסיק התוספות ח) וכ"י בסיון גיט' (קצב: ד"ה ומצאנו). עד כאן המגיה וקרבן פשיטא דמותו

דכתוב איש איש כי יקריב וכו' וכן פסק רמ"א (סי'). והא דכתב אסור לישראל ליקח צדקה מעכרים בפרהסיא וכו' משמע דבצנעה מותר לקבל ממנו והכא קאמר דדוקא לעניי עכרים ולא לעניי ישראל הואיל שיש לו זכות בקבלת ישראל נראה לחלק דאע"ג שיש זכות לעכרים בקבלתו ממנו מ"מ מכח הגנה שלו שיהיה לו מעות יכול לקבל ממנו ט' אבל הגבאי שאין לעצמו הגנה בקבלתו ממנו ולכן אינו יכול ליתנה לעניי ישראל שהוא יגדלם זכות לעכרים מחמת אחרים והא דכתוב (משלי י' ד') וחסד לאומים חסאת היינו אע"ג שצדקה שלהם היא חסאת להם מכח שמתפארים בה מ"מ זכות יש להם ג"כ י' וקראו חסאת כנגד צדקה של ישראל שכולה זכות:

ערוך השלח

רנ"ד

(שלא לקבל צדקה מן המצרים וכו' ד' סעי').

נוטלין ממנו וכיון שעניינו אינם מוכרחים לזה יחלקם לענייהם בסתר וי"א דאם שלח סתם יעשו כן אבל אם שלח מפורש לעניי ישראל אסור לשנות מדעת הנותן ומחלקין לעניי ישראל (כתבנו לפי ס' ס"ג פ"ג ומתוך קושיות ס"ג פ"ג ס"ג פ"ג דו"ק). ואין לתמוה על מה שנהגו לקבל בלא שום פקפוק דווראי כיון שהדוחק רב מותר כמ"ש ועוד שהרמב"ם כתב בפ"י ממלכים דין י' וז"ל כן נח שרצה לעשות מצוה משאר מצות התורה כדי לקבל שכר אין סגנין אותו לעשותה כהלכתה ואם הביא עורה מקבלין ממנו נתן צדקה מקבלין ממנו ויראה לי שנותנין אותה לעניי ישראל הואיל והוא נזון מישראל ומצוה להחיותו אבל וכו' עכ"ל ומיירי בזמן הבית ושקבל עליו שלא לעבוד עבודת כוכבים ע"ש וגם עתה הפרנסה מזה מזה ואין בינינו עובדי כוכבים.

א אסור לישראל ליטול צדקה מן העובדי כוכבים בפרהסיא מפני חילול ד' ובגמ' (כ"ג י'). דרשו זה מקרא דביבוס קצירה חשברנה ע"ש ולפ"ז גם בצינעא אסור ומ"מ אם אינו יכול לחיות בצדקה של ישראל יטול מהם בצינעא ואם אינו יכול בצינעא יטול בפרהסיא וטעמו של דבר נ"ל דבאמת אין זה מגדר חילול ד' כלל אלא שאין זה כבוד שיצטרכו לצדקה שר אחרים וגם הדרשא של ביבוס קצירה בגמ' אסמכתא בעלמא הוא ולכן במקום הכרח גמור ובאין ברירה מותר (וגם מתוך קושיות סדרים וס"ג ס"ג פ"ג) ויש מי שרוצה לחלק בין יחיד לרבים ויחיד מותר (דריש) ואין סברא כלל לחלק בזה (ט"ו).
ב אדם חשוב מהם ששלח צדקה לישראל לחלקם לעניים אין מחזירין להם אע"פ שאין צורך גדול בדבר לקבל מהם מפני דרכי שרם אלא

שו"ת חסד לאברהם יו"ד מהדורה תנינא סימן נ"ח

תשובה נח"י

עובדא נא לידי שנא פכו"ס אחד ליחן לזקס בכדי שימי' בני שהא חולס ואמרתי דאף דאסור לקבל לזקס מסכו"ס כמו דאמרינן כ"ב יו"ד פ"ג משום דכתיב כינש קלירס משנרנה. גסיס בלחם מאירות אותה זה לא יתכן כזה שנוסן לזקס פ"מ שימי' ננו דכא אמרי' בר"ס דף ד' דכא דלומר סלס זה ללדקה פ"מ שימי' ננו ה"ז לדיק גמור סיינו רק בישראל אל בלחם אין זכות כזה ואמרינן כנכודנלר שהחמין אח"כ כמה שאמר די לבן מהקרנין יחומין כו' ומללין למי מלכא וננוטי פ"ש. ונזה סרה קושי' חוס' כ"ב דף ח' ד"ה ימי' שהקשו נכא דקיכל ר"כ מאימי' דשכור מלכא ארנקי דדינרי למלוא רכס וכי לית לי' כינש קלירס משנרנה די"ל דכתס כוי סגדר בשכיל חיזה לרס שילל בלופן שאין כזה זכות ללח"ס ושפיר שרי לקבל מהם: